

Č. 12.454.

Samospráva obecní: I. Ani z čl. XVI. zákona č. 18/1862 ř. z. neplyne nárok na výkon moci dozorčí. — II. * Z důvodu, že obec nepoužila svého práva na postup ploch pro pozemek uliční podle § 22 a násl. čes. stav. řádu, nelze se domáhati na obci náhrady škody podle § 37 čes. ob. zřízení.

(Nález z 19. června 1936 č. 13.700/36.)

Prejudikatura: ad I. Boh. A 11.536/34 a nálezy tu uvedené.

Věc: JUC. Karel Č. ve Stránčicích proti rozh. zem. úřadu v Praze z 23. prosince 1933 (za zúč. obec Stránčice starosta Josef Černý a za zúč. obec Všeštiny starosta Josef Bařcha) o výkonu dozorčího práva a náhradě škody.

Výrok: Stížnost se zamítá pro bezdůvodnost.

Důvody: St-l učinil u okr. úřadu v Říčanech 13. září 1931 podání označené jako dohlédací stížnost na obec Stránčice a její zástupce a orgány »pro nezachovávání četných ustanovení práva veřejného, zejména předpisů čes. obec. zřízení, novely k témuž, novely fin., zákona staveb. a zákona o evidenci katastru«, jakož i »pro porušování vlastních veřejných práv st-je a tím i jeho soukromých práv majetkových, s návrhem na zásadní určení a rozhodnutí, že obec, resp. její orgánové, jsou povinni k náhradě škody dle § 37 obec. zřízení, vedle §§ 1299, 1295, 1311 a j. obč. zákona.« Tyto petitivy st-l obšírně odůvodnil a podání uzavřel návrhem, aby okr. úřad uznal právem, že obec Všeštiny a její zástupci v letech 1923 a 1924, dále pak obec Stránčice a její zástupci od r. 1925 porušovali a porušují předpisy obec. zřízení čes. a jiných zákonů, jakož i že porušili vlastní veřejná subjektivní práva st-lova, uznaná stavebníky Pražské čtvrti, a že obce jsou povinny k náhradě veškeré opomínutím a prodlením způsobené škody podle § 37 čes. zřízení obec. ve spojení s § 28 č. 9, dále §§ 28, 31, 35 až 38 stav. řádu a §§ 1299, 1295, 1311 a j. obč. zákona.

Okr. úřad v Říčanech, přihlížeje k vyžádanému vyjádření okr. výboru, zamítl výměrem z 29. září 1932 »žalobu« st-lovu (i s oběma dodatky, jimiž podání z 13. září 1931 bylo st-lem doplněno), »domáhající se vyslovení toho, že obec Stránčice a Všeštiny jsou povinny podle § 37 čes. zřízení obec. k náhradě škody.« Odvolání st-lovo bylo pak nař. rozhodnutím jednak odmítnuto pro nedostatek právního nároku na výkon dozorčího práva, tudíž jako nepřipustné, pokud st-l vytýkal zanedbání povinnosti obce Stránčic a Všeštin v oboru samotné působnosti obecní, jednak zamítnuto jako bezdůvodné, pokud šlo o náhradu škody, způsobené st-li podle jeho podání tím, že obce Stránčice a Všeštiny zanedbaly svou zákonnou povinnost ve věci policie stavební podle § 28 odst. 9 obec. zřízení.

Jednaje o stížnosti, na toto rozhodnutí podané, musil soud nejdříve vzhledem k obsahu stížnosti ujasnit si podstatu sporu. St-l, jak sám ve stížnosti uvádí a jak ze správních spisů vychází najevo, vznesl na okr.

úřad v Říčanech dva petity: jednak žádal, aby úřad zakročil proti obcím Stránčicím a Všestarům a přiměl je k plnění jejich zákonných povinností, jednak domáhal se výroku, že mu přísluší náhrada za škodu, způsobenou mu zmíněnými obcemi tím, že zanedbaly své povinnosti u výkonu místní policie. Okr. úřad zamítl v celém rozsahu žádost st-lovu, v důvodech se však zabýval pouze otázkou, zda st-li přísluší náhrada škody, a zodpověděl tuto otázku záporně. Odvolání st-lovo pojal pak žal. úřad tak, že spatřoval v něm stížnost i proti tomu, že nebylo vyhověno žádosti st-lově o zakročení proti jmenovaným obcím, i proti výroku o náhradě škody. V prvním směru odepřel žal. úřad st-li legitimaci k odvolání, ježto podle názoru úřadu šlo tu o pouhou denunciaci na úřad, nikoli však o žádost strany za rozhodnutí v cestě instanční, v druhém směru odkázal zem. úřad na důvody rozhodnutí prvé stolice.

Stížnost obrací se především proti oné části nař. rozhodnutí, kterou bylo odvolání st-le odmítnuto z toho důvodu, že mu nepřísluší právní nárok na výkon dozorčího práva a tudíž také ne legitimace k tomu, aby se proti odepření výkonu dozorčího práva bránil odvoláním k vyšší stolici, a dovozuje v tom směru, že st-l ve svém odvolání nedomáhal se již výkonu dozorčího práva, pokud pak činil tak ve své původní stížnosti k okr. úřadu, okr. úřad o této části původního jeho podání ani nerozhodl.

Nss neshledal tuto výtku důvodnou. St-l označil své podání k okr. úřadu v Říčanech výslovně jako *d o h l é d a c í s t í ž n o s t*. Také další jeho podání jsou jen dodatky k této dohlédací stížnosti a žádá se i v nich o zakročení okr. úřadu jako *ú ř a d u d o h l é d a c í h o*. Není tedy ani nezákonností, ani vadou řízení, když také žal. úřad v podáních st-le spatřoval kromě uplatnění domnělého jeho nároku na náhradu škody jen pouhou stížnost, kterou se dovolával výkonu práva *d o z o r č í h o* vůči obci, resp. jejím orgánům pro porušení jejich povinností.

Na tom nic nemůže změnit okolnost, že první stolice neodepřela rozhodnutí o podáních st-le již proto, že nemá nároku na výkon práva dozorčího, nýbrž zkoumala, bylo-li postupem obce porušeno nějaké jeho subjektivní právo, a teprve, když shledala, že tomu tak není, zamítlá petit st-lem vznesený a tím implicitě odepřela proti obci zakročiti, neboť i takto nešlo v pravdě o nic jiného, nežli o odepření výkonu dozorčího práva, ovšem nikoli z důvodů formálních, nýbrž z důvodů meritorních.

Za tohoto stavu věci bylo možno rekurs st-lův proti rozhodnutí stolice první, třeba se v něm st-l nějakého zákroku úřadu z moci dozorčí výslovně nedovolával, chápati jen jako rekurs proti odepření výkonu práva dozorčího se strany úřadu stolice první; tak také pojal rekurs st-lův žal. úřad.

Jest ovšem pravda, že st-l ve svých podáních u dohlédacího úřadu nedomáhal se jen ochrany zájmů *v e ř e j n ý c h* vůči orgánům obce, nýbrž vytýkal i domnělé porušení *s v ý c h v l a s t n í c h s u b j e k t i v n í c h* práv těmito orgány a žádal o zakročení proti obci i z tohoto důvodu, leč domáhal-li se k ochraně těchto svých práv výkonu dozorčího práva se strany úřadů, kterým vůči obci dozorčí pravomoc přísluší, šlo i tu jen o stížnost dozorčí a žal. úřad právem uznal, že ani

v tom případě nemá st-I nároku na to, aby úřad k ochraně těchto jeho práv zakročil na základě své pravomoci dozorčí.

St-I ovšem také tvrdí, že mu nárok na výkon dozorčí moci přísluší, a dovozuje tento nárok z ustanovení čl. XVI. zákona č. 18/1862 ř. z. o zásadních ustanoveních pro úpravu obec. zřízení, ale neprávem. V tom směru stačí poukázat na judikaturu uvedenou v nař. rozhodnutí a v nálezu tohoto soudu Boh. A 11.536/34, vydaném st-li u vyřízení jiné jeho stížnosti, jehož důvody plně dopadají i na případ, o který zde jde. — —

Zbývá pojednati o stížnosti proti druhé části nař. rozhodnutí, obsahující výrok o zamítnutí domnělého nároku st-le na náhradu škody jemu způsobené.

Žal. úřad zamítl dotčený požadavek st-lův nikoli proto, jak domnívá se stížnost, že jde o výkon práva dozorčího, nýbrž z důvodů rozhodnutí první stolice, tedy v podstatě proto, že st-li nepřísluší právo domáhati se na obci toho, aby proveden byl postup ploch pro ulice podle předpisů stavebního řádu, poněvadž právo to mohli by uplatňovati jediné stavebníci, jimž uděleno bylo stavební povolení pro stavby přiléhající k budoucí ulici a jimž vznikl nárok na zřízení přístupu k ulicím, nikoli však st-I, třeba byl vlastníkem ploch pro ulici určených. Nepřísluší-li mu toto právo, nemohl podle náhledu žal. úřadu postupem obce ve svých právech býti dotčen a nemůže proto z nějakého porušení svých práv odvozovati proti obci nárok na náhradu škody podle § 37 obec. zřízení.

Proti tomuto odůvodnění nemá st-I ve stížnosti řádně konkretisovaných stížných bodů, leda námitku, že mu ze stavebních konsensů vzešel jako druhé smluvní straně veřejnoprávní nárok na to, aby podmínka konsensů těch, týkající se postupu ploch určených pro ulici se strany jednotlivých stavebníků byla splněna. Na to však dlužno odpověděti, že publicistický nárok na náhradu škody vůči obci mohl by býti opírán jediné o předpis § 37 obec. zřízení, podle něhož, vykonává-li obec policii místní, má nahraditi veškerou škodu, která by komu vzešla z opominutí povinností, jež ukládá obci zákonná policie místní. Mohl by tedy st-I domáhati se na obci náhrady škody jediné tehdy, kdyby povinnost obce postarati se o postup ploch pro pozemky uliční byla nějakou povinností, již ukládá obci policie místní. Tento předpoklad není dán. Ne všechny povinnosti obce, uložené jí předpisy stavebního řádu, spadají v rámec místní policie ve smyslu § 37 čes. obec. zřízení. Povinnost taková není zejména založena předpisy části II c) staveb. řádu o postupu pozemků do veřejného statku. Nelze proto jediné z toho důvodu, že obec nepoužila svého práva na postup ploch pro pozemek uliční podle §§ 22 a násl. čes. staveb. řádu, domáhati se na obci náhrady škody podle § 37 čes. obec. zřízení.

Neměl-li však st-I veřejnoprávní nárok na náhradu škody proti zúčastněným obcím, pak nemohl se žal. úřad dopustiti vady řízení, neprováděl-li určitá skutková zjištění, jež se týkají vesměs jediné tohoto nároku. Z toho důvodu neměl soud příčiny, aby se námitkami vadnosti řízení, stížností v jejím závěru relevovanými, zabýval.